صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و هنری راه روشن
مدیر مسئول: سید حسین ساداتی نژاد
سردبیر: محمد ادریسی
مدیر روابط عمومی: سید علی ساداتی نژاد
مدیر بازرگانی: فاطمه بصیرتی
دبیر پژوهشی: مجتبی خندان
خبرنگاران: محمدطاها نمکی، شیوا قزوینه
مدیر فضای مجازی: سعید خلج امیرحسینی
دبیر فرهنگی : محمد مهدی سعیدی
طراح و صفحه آرایی : علی دشتی منفرد ، فرشاد مصاحبی محمدی ، حمید رضا کلیابی
امور چاپ: چاپخانه ریحان
آدرس: کاشان-بلوار باهنر-کوی شهید متقی- پلاک ٥٤- مجتمع راه روشن
بازرگانی: ۰۹۱۳۹۶۲۶۳۸۶
روابط عمومی: ۰۹۱۳۹۶۱۸۰۹۸

حدیث

امام صادق علیه السلام

خدا را حرمی است و آن مکه است، پیامبر را حرمی است و آن مدینه است، امیرالمومنین را حرمی است و آن کوفه است و برای ما حرمی است و آن قم است و در آن خانمی از فرزندان من به نام فاطمه دفن خواهد شد، هرکس وی را زیارت کند پاداشش بهشت خواهد بود.

۳۰ پزشک متخصص و فوق تخصص به کاشان اختصاص یافت

معاون درمان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی گفت: نزدیک به چهار هزار پزشک متخصص و فوق تخصص در سطح کشور توزیع شده که ۳۰ نفر از پزشکان برای دانشگاه علوم پزشکی کاشان در نظر گرفته شده است.

به گزارش خبرنگار سراح، دکتر سعید کریمی افزود: این پزشکان متخصص و فوق‌تخصص در اختیار دانشگاه‌های علوم پزشکی کل کشور قرار گرفتند و امیدواریم با پزشکان قبلی بتوانند خدمت درمانی را به بهترین نحو به مردم ارائه کنند.

وی از افتتاح دستگاه ام آر آی و سیتی آنژیو جدید کاشان در هفته‌های آینده نیز خبر داد و گفت: بیمارستان امام حسن (ع) آران و بیدگل نیز در شُرف افتتاح است.

یادداشت

اشاعه فحشا

اشاعه فحشا (=شایع کردن زشتی‌ها و بدی‌ها) یکی از بدترین رفتارهای اجتماعی است؛ که متأسفانه با توجه به امکانات و ابزارهای جدید، بسیار فراگیر شده است! اشاعهٔ فحشا، از گناهان کبیره‌ای است که وعدهٔ عذاب دردناک دنیوی و اخروی به آن داده شده است. قرآن کریم می‌فرماید:

«إِنَّ الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ آمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ» (نور، ۱۹)

مصادیق اشاعه فحشا:

۱. جعل اخبار دروغین دربارهٔ عیوب دیگران و انتشار آن در میان مردم؛ که هم مصداق دروغ و تهمت است و هم اشاعهٔ فحشا.

۲. انتشار عیوب واقعی کسی در میان مردم؛ از بارزترین مصادیق اشاعهٔ فحشا است.

۳. هنجارشکنی‌های آشکار، از دیگر مصادیق اشاعهٔ فحشا است؛ مثلاً کسانی که با لباس‌های زننده یا آرایش‌های نامناسب در مجامع عمومی ظاهر می‌شوند؛ یا با صدای بلند در وسایل نقلیه خود موسیقی‌های مبتذل گوش می‌دهند. این کارها هم به خودی خود حرام‌اند و هم مصداق اشاعهٔ فحشا هستند. زیرا ترویج عملی گناه در سطح جامعه هستند.

۴. بازنشر دادن گناهان شنیده شده از دیگران. پیامبر اکرم(ص)، در آخرین خطبه‌ای که برای مردم مدینه ایراد کردند، فرمودند:

«مَنْ سَمِعَ فَاحِشَةً فَأَفْشَاهَا كَانَ كَمَنْ أَتَاهَا؛ کسی که گناهی را از دیگران بشنود و آن را منتشر کند، مثل کسی می‌ماند که خود مرتکب آن گناه شده است»

دو نکته:

اول، اشاعهٔ فحشا، قبح فعلی دارد؛ به همین دلیل دائر مدار نیت نیست؛ بنابراین، حتی اگر نیت اشاعهٔ فحشا را نداشته باشد، اما عمل آن را انجام دهد، از مصادیق اشاعه فحشا خواهد بود.

دوم، اگر مصلحت اهمی بر انتشار گناه بار باشد، در آن صورت اشاعهٔ فحشا معصیت نیست؛ هر چند تشخیص مصلحت اهمّ کار هر کسی نیست.

حسین انجدانی

یادداشت

«مسجد هفت درب»

بچگی‌ام در محلی گذشت که پر بود از مکان‌های تاریخی و مساجد تاریخی، حالا باید تصمیم می‌گرفتم که بروم مسجد پنجه‌علی یا امامزاده اسماعیل یا مسجدجامع، ولی من مسجد هفت درب می‌رفتم. مسجد هفت درب قدیمی که در زبان عامیانه مردم، مسجد هفته شده‌بود. به هوای هم‌سایه‌ای که یک مهر داشت شکسته و تیره. می‌گفت این تربت امام حسین»علیه‌السلام» است. بعد شروع می‌کرد به گفتن ثواب‌هایی در خواندن نماز با تربت کربلا. من هم دلم لک می‌زد برای خواندن نماز با آن مهر که شکسته شده بود و او نصفش را به من می‌داد تا نماز بخوانم آن هم به شرطی که کنارش باشم. اصلا مهر را از خودش دور نمی‌کرد.

تصور این خاطره با الانی که رفت و آمد به عراق این‌قدر آسان شده، باور کردنی نیست. اما واقعا سال‌های جنگ و بعدش حتی تربت کربلا رویایی بزرگ بود.

این خاطره در اربعین امسال دوباره برایم زنده شد. زمانی که هم‌سفرِ یک دختر دهه هشتادی بودم، دختری که تیشرتی پوشیده بود با نقشه فلسطین و عبارت القدس لنا... خواستم او را محک بزنم و گفتم: تیشرتی که پوشیدی پسرونه است.

با اطمینان و آزادگی خاصی که مختص دهه هشتادی‌هاست، گفت: آرمان قدس دختر و پسر نمی‌شناسه.

حرفش برایم لذت بخش بود.

گفت: خاله مامانم همیشه تعریف می‌کرد ما وقتی هم سن شما بودیم، حسرت تربت کربلا را داشتیم و حالا راه کربلا باز شده.

گفتم: مامانت راست میگه عزیزم

خاله به مامانم گفتم: مامان ما هم حسرت قدس را داریم، ان‌شاءالله با بچه‌های‌مان به قدس می‌رویم و همین خاطرات را تعریف می‌کنیم.

یاد مسجد هفته و خاطرات خودم افتادم. دیگر نتوانستم جلوی خودم را بگیرم. او را با تمام وجود در بغلم فشردم.

مسجد قلب شهر است، قلب تپنده که آرزوها و هدف‌ها را به زندگی‌هامان می‌ریزد و بی آن‌که بدانیم عاشق می‌شویم. چقدر دلم هوای قلب تپنده اورشلیم را کرده، چقدر دلم گوشه‌ی دنجی از بیت‌المقدس را می‌خواهد. گوشه‌ای که بنشینی و با یاد خاطرات مسجد هفته و آرزوهایم به خدا بگویم: دمت گرم، من کجا و مسجدالاقصی کجا.

فاطمه میری‌طایفه‌فرد

یادداشت

خطر خودفراموشی با عینک وی آر

عینک را روی چشمانم گذاشت، من هم محکم و قوی و با اطمینان به خود که فریب نخواهم خورد، عینک را روی چشمانم درست کردم به طوری که حتی باریکه ای از واقعیت معلوم نباشد.

دو بار که پلک زدم خودم را درست کنار خیابان دیدم. سمت راست ماشین سفیدی پارک بود، دوست داشتم به سمت ماشین بروم که خانم همراه گفت: «پشتتون آسانسور، وارد آسانسور بشید»

نمی شود باور نکنی که واقعی نیست، فضا به اندازه ای واقعی بود که حتی از بسته شدن در آسانسور ترسیدم، خود حقیقی ام را فراموش کرده بودم من که در واقعیت در اتاقی بر روی موکت راه می رفتم در مجازی خود را در ارتفاعی دیدم که از وحشت آن با اضطراب گفتم؛ «نمی خوام ادامه بدم»

خانم همراه دستانم را محکم گرفته بود شاید می دانست تمام وجودم تسخیر شده است و خود حقیقی ام را فراموش کرده ام، با اصرار من عینک را برداشت.

۱- «عینک وی آر» یا «هدست وی آر» یا «واقعیت مجازی» نمونه ای از دنیای مجازی یا متاورس است، تجربه شبیه سازی شده که کاملا مشابه با دنیای واقعی است و البته می تواند فضای را ایجاد کند که تجربه ای کاملا متفاوت با دنیای واقعی باشد.

۲- واقعیت مجازی یا مجازی که فکر می کنی واقعی است تو را به طور کامل از دنیای واقعی جدا می کند به نحوی که خود واقعی و محیط واقعی خود را فراموش می کنی.

۳- هر چند از عینک وی آر به عنوان یک فناوری برتر یاد می کنند و کاربردهای متنوع و جذابی را بر می شمارند اما یک حقیقت ترسناک دارد و آن خود فراموشی است.

۴- خودفراموشی یعنی خود را فراموش کردن وبه تبع آن، انسانیت، شرافت نفس انسانی، وجدان اخلاقی و سجایای انسانی فراموش می شود.

خطر خودفراموشی؛ اضطراب، تزلزل، افسردگی و انحطاط و سقوط انسانیت است.

م. پازوکی

رئیسی: گرد هم آمدیم که تصمیم تاریخی بگیریم

رئیس جمهوری اسلامی ایران با بیان اینکه امروز گرد هم آمدیم تا به فریاد مردم مظلوم فلسطین پاسخ دهیم گفت: ما امروز گرد هم آمده‌ایم که درباره یکی از مهم‌ترین مسائل جهان اسلام و یکی از فجیع‌ترین جنایات بشری، تصمیم تاریخی بگیریم.

سید ابراهیم رئیسی ظهر امروز در سخنرانی خود در اجلاس اضطراری سران کشورهای عضو سازمان همکاری اسلامی درباره جنگ غزه در «ریاض» عربستان سعودی اظهار کرد: سلام بر غزه و کودکانش، سلام بر فلسطین و خون‌های به ناحق ریخته شده، سلام بر مقاومت سرافراز فلسطین و لبنان.

وی با تشکر از عربستان سعودی به عنوان میزبان این اجلاس افزود: ما امروز گرد هم آمده‌ایم که درباره یکی از مهم‌ترین مسائل جهان اسلام و یکی از فجیع‌ترین جنایات بشری، تصمیم تاریخی بگیریم.

رئیس دولت سیزدهم با بیان اینکه از همان ابتدا در گفت‌وگوهایم با سران کشورهای اسلامی تاکید داشتم که این نشست زودتر برگزار شود و کاش یک ماه پیش برگزار می‌شد، ۱۰ پیشنهاد خود را درباره جنگ غزه مطرح و بیان کرد: اولین و فوری‌ترین اقدام باید توقف کشتار در غزه و پایان حملات کور و حمله به بیمارستان‌ها، مدارس و اردوگاه‌هاست.

وی ادامه داد: دومین اقدام رفع کامل محاصره انسانی غزه و بازگشایی فوری و بدون قید و شرط گذرگاه رفح با همکاری برادران مصری برای ارسال دارو و غذا به غزه است.

رئیسی خروج فوری نظامی رژیم صهیونیستی از غزه را به عنوان سومین پیشنهاد خود مطرح کرد و گفت: چهارمین اقدام باید قطع فوری هرگونه ارتباط سیاسی و اقتصادی با رژیم صهیونیستی توسط کشورهای اسلامی به خصوص در حوزه انرژی باشد.

وی در ادامه عنوان کرد: در پنجمین اقدام کشورهای اسلامی باید ارتش رژیم صهیونیستی را به عنوان سازمانی تروریستی معرفی کنند و در اقدام ششم باید دادگاه بین‌المللی برای رسیدگی به جنایات این رژیم تشکیل شود.

وی در ادامه درباره راه حل پایدار حل موضوع فلسطین یادآور شد: راه حل اصلی و پایدار همان است که امام خامنه‌ای حفظه الله رهبر فرزانه جمهوری اسلامی مطرح کردند و امروز در سازمان ملل ثبت شده یعنی تشکیل دولت فلسطینی از تهر تا بحر بر مبنای اصل دموکراتیک هر فلسطینی یک رای، چه مسلمان چه یهودی و چه مسیحی.

رئیسی با اشاره به اینکه همه مشکلات جهان اسلام در پرتو وحدت و انسجام قابل حل است بیان کرد: اتکا به قدرت خداوند و اعتماد به ظرفیت‌های جهان اسلام راه‌حل نجات امت اسلامی است. امروز روز نبرد حق علیه باطل است؛ امروز رژیم جعلی صهیونیستی فرعون زمان و نماد افساد فی‌الارض و روز پیروزی خون بر شمشیر است.

وی اضافه کرد: امروز ماجرای غزه، جبهه رویارویی محور شرافت با محور شرارت است؛ امروز همه باید مشخص کنند در کدام جبهه قرار دارند. امروز غزه خونین اما سربلند که به دلیل حصر کامل دریایی، هوایی و زمینی به بزرگ‌ترین زندان روباز جهان شناخته می‌شود، دژ فرعونیان را درهم شکسته‌است.

تظاهرات میلیونی در سراسر جهان در حمایت از مردم فلسطین هم نشان می‌دهد دفاع از این کشور در قلب ملت‌ها جای گرفته‌است.

رئیس دولت سیزدهم با یادآوری این موضوع که تا امروز بیش از ۱۱هزار نفر در غزه به شهادت رسیده‌اند و بیش از ۳هزار نفر هم زیر آوار مفقودند که بیشتر قربانیان این حملات کور زنان و کودکان هستند، گفت: رژیم اشغالگر قدس با نقض حقوق بین‌الملل با استفاده از بمب‌های فسفری، بمباران‌های کور انجام می‌دهد که نیمی از غزه را تبدیل به تلی از خاکستر کرده است.

وی ادامه داد: کشتار امدادگران، خبرنگاران، کادر درمان و بمباران بیمارستان‌ها تنها بخشی از جنایات هولناک رژیم صهیونیستی در غزه است. هر روزه تعداد زیادی از ساکنان غزه به دلیل محاصره این شهر و نرسیدن دارو به انواع بیماری‌ها مبتلا می‌شوند و یا جان خود را از دست می‌دهند.

رئیس جمهوری اسلامی ایران با تاکید بر اینکه دولت آمریکا آمر و شریک اصلی جنایات رژیم صهیونیستی در غزه است، خاطرنشان کرد: رژیم صهیونیستی فرزند نامشروع آمریکاست؛ این آمریکاست که حمایت از این رژیم را به حیات مبارک کودکان مظلوم فلسطینی ترجیح داده است.

وی افزود: آمریکا با تشکیل کابینه امنیتی خود در سرزمین‌های اشغالی، رژیم صهیونیستی را با عملیات جنایتکارانه علیه مردم بی‌پناه غزه تشویق کرد و آن را دفاع مشروع خواند که یکی از طنزهای تلخ تاریخ است. آمریکا با اعزام ناوگان دریایی آمریکا به آب‌های منطقه، رسما وارد جنگ شده و و باعث شد روند این نبرد به نفع رژیم اشغالگر اسرائیل شود.

«بازی» محور فعالیت پیش‌دبستانی / خدمات خاص بهانه دریافت پول بیشتر در مهدکودک

رئیس سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک گفت: در برخی مواقع مهدهای کودک به بهانه امکانات خاص مبالغ بیشتری را دریافت می‌کنند یا والدین انتظارات خاصی دارند، در حالی که در تمام کشورها انتظار از مهدکودک، بازی است.

مجتبی همتی‌فر؛ رئیس سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک در برنامه تلویزیونی «صف اول» با اشاره به اینکه رویکرد این سازمان تربیتی است و افراد برای دریافت مجوز کودکستان باید صلاحیت تربیتی داشته باشند، اظهار کرد: مؤسس کودکستان، فردی است که مسئولیت حقوقی تأسیس مرکز را برعهده دارد و باید دارای دو دسته صلاحیت عمومی و اختصاصی باشد.

وی افزود: صلاحیت عمومی شامل مواردی از جمله نداشتن برخی آسیب‌ها، نداشتن سوءپیشینه و شرط سنی بالای ۲۴ سال است.

رئیس سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک درباره صلاحیت اختصاصی مؤسسان مهدکودک گفت: اولویت اعطای مجوز کودکستان داشتن حداقل مدرک کارشناسی رشته‌های مرتبط با تعلیم و تربیت است اما اگر فردی صاحب تجربه و حسن سابقه باشد و مدرک مرتبط نداشته باشد، مشکلی نیست.

گواهینامه صلاحیت حرفه‌ای شرط دریافت مجوز مهدکودک

همتی‌فر ادامه داد: گذران دوره آموزشی به منظور دریافت گواهینامه صلاحیت حرفه‌ای یکی دیگر از موارد برای دریافت مجوز مهدکودک است، دوره‌های آموزشی به صورت الکترونیک برگزار می‌شود و افراد به صورت مجازی آزمون داده و گواهی صلاحیت دریافت می‌کنند.

وی درباره صلاحیت‌های مورد نیاز مربیان مهدهای کودک مطرح کرد: مجموعه کارکنان مهدهای کودک به سه گروه تقسیم می‌شوند، گروه مدیریتی شامل مؤسس، مدیر و معاون، گروه تربیتی شامل مربی و کمک مربی و گروه خدماتی و اداری؛ تمام این افراد به جز صلاحیت عمومی باید دارای صلاحیت اختصاصی مشابه صلاحیت مؤسسان باشند.

ممنوعیت آموزش زبان

همتی‌فر ادامه داد: در برخی مواقع مهدهای کودک به بهانه امکانات خاص مبالغ بیشتری را دریافت می‌کنند یا والدین انتظارات خاصی دارند در حالی که در تمام کشورها انتظار از مهدکودک، بازی است و دوره یادگیری زبان خارجه و برخی مهارت‌های تخصصی نیست، ارائه این خدمات با نگاه سودجویی اقتصادی است که در شهریه بروز پیدا می‌کند. در سامانه کودکستان‌یاب که در سایت سازمان وجود دارد، شهریه و اطلاعات مؤسس مهدکودک قابل مشاهده است.

وی درباره آموزش کودکان مناطق دو زبانه مطرح کرد: این کودکان به زبان فارسی تسلط ندارند بنابراین با اُفت تحصیلی و مردودی مواجه هستند، سال گذشته ۶۹ میلیارد تومان بودجه برای آموزش کودکان مناطق دو زبانه اختصاص یافت و ۳۳۰ هزار نفر تحت پوشش قرار گرفتند که اصلاً قابل توجه نیست و باید بیشتر به این کودکان توجه شود.

رئیس سازمان تعلیم و تربیت کودک با اشاره به اینکه مهدهای کودک موجود باید خود را با شرایط جدید تطبیق دهند و تا به امروز ۳۲ هزار و ۷۰۰ پرونده در سامانه ما برای تطبیق وضعیت تشکیل شده است، گفت: ۲۵ هزار مرکز تعیین تکلیف شدند و فرصت ثبت‌نام برای تطبیق به پایان رسیده است و اکنون در حال بررسی پرونده‌های تشکیل شده هستیم.

همتی‌فر ادامه داد: مجوز برای ایجاد مهدکودک جدید هم صادر می‌شود و براساس قانون تمام مجوزهای کسب و کار از طریق درگاه ملی مجوزها صادر می‌شود، اکنون دو ماه است که به این درگاه متصل هستیم و افرادی که می‌خواهند مجوز جدید بگیرند باید ابتدا گواهی صلاحیت حرفه‌ای را دریافت و به عنوان مدرک در درگاه ملی مجوزها بارگذاری کنند. برخورد قانونی با مهدهای کودک بدون مجوز

وی با تأکید بر اینکه اگر مهدکودکی مجوز خود را تطبیق ندهد، فعالیت او غیرقانونی محسوب شده و برخورد خواهد شد، گفت: متأسفانه سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک هنوز در استان‌ها ساختار ندارد و برای نظارت از معاونت آموزش ابتدایی کمک می‌گیریم تا افراد بدون صلاحیت را از چرخه خارج کرده و از حقوق کودکان صیانت کنیم.

نصب دوربین مدار بسته مجاز است

رئیس سازمان تعلیم و تربیت کودک متذکر شد: در نظارت میدانی ضعف داریم چون بازوی میدانی سازمان تعلیم و تربیت هنوز شکل نگرفته است البته سامانه شکوا در سایت سازمان راه‌اندازی شده است تا والدین بتوانند شکایات خود را ثبت کنند و توسط معاونت ابتدایی هر استان و منطقه پیگیری خواهد شد.

رئیس سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک درباه نصب دوربین مدار بسته در مهدهای کودک گفت: نصب دوربین مدار بسته در مهدهای کودک و پیش‌دبستانی به منظور افزایش ایمنی کودکان مجاز است. اتصال تصاویر دوربین مداربسته در مهدهای کودک به گوشی موبایل والدین تخلف است.

نقض قواعد بین‌المللی در حفاظت محیط زیست از سوی رژیم صهیونیستی

یک استاد حقوق بین‌الملل ضمن بیان اینکه رژیم صهیونیستی بدون توجه به اصول حقوق بشری دسترسی ساکنان غزه به آب، بیمارستان، دارو، برق، حق سلامت و دیگر حقوق را سلب کرده است، گفت: محیط زیست سالم باید عاری از مواد شیمیایی و تشعشعات مضر یا سایر عناصر خطرناک زیست‌محیطی باشد این در حالیست که در جنگ غزه علاوه بر آلودگی صوتی، مردم این منطقه تحت تاثیر تشعشعات شیمیایی و ... به‌صورت مستقیم و غیرمستقیم قرار دارند.

فضل الله موسوی در مخاصمات مسلحانه در حوزه حقوق بین الملل عام، حقوق بین‌الملل بشر و حقوق بین‌الملل بشردوستانه قواعدی در زمینه حفاظت از محیط زیست وجود دارد، تصریح کرد: محیط زیست قربانی خاموش جنگ است که تخریب و نابودی آن موجب بروز بسیاری از فجایع در جوامع بشری می‌شود بنابراین در سال ۲۰۱۹ کمیسیون حقوق بین‌الملل در جهت تدوین و توسعه تدریجی حقوق بین‌الملل بشردوستانه اولین اصول و قواعد را به عنوان پیش‌نویس در خصوص حفاظت از محیط زیست در مخاصمات مسلحانه منتشر کرد البته مشروح این اقدام کمیسیون حقوق بین‌الملل از سال ۲۰۱۳ آغاز می‌شود.

وی اضافه کرد: کمیته بین‌المللی صلیب سرخ رهنمودهایی را که در سال ۱۹۹۴ ارائه داده بود، در سال ۲۰۲۰ به‌روزرسانی کرد تا نگرشی تازه به مقررات حقوق بین‌الملل به‌ویژه حقوق بین‌الملل بشردوستانه عرضه کند.

این استاد حقوق بین‌الملل در ادامه گفت: از یک سو تغییرات در زمینه محیط زیست مانند خشکسالی می‌تواند منجر به بروز مخاصمات مسلحانه شود و از سوی دیگر مخاصمات مسلحانه بعضا می‌تواند تخریب و آسیب‌هایی زیست‌محیطی را در پی داشته باشد.

وی با اشاره به تاثیرات تغییرات اقلیمی بر بروز مناقشات مسلحانه اظهارکرد: اگر تغییرات آب و هوایی منجر به افزایش دو درجه‌ای دما شود، خطر بروز مخاصمات مسلحانه را ۱۳ درصد افزایش می‌دهد و اگر این افزایش به ۴ درجه سانتیگراد برسد، احتمال وقوع مخاصمات مسلحانه به ۲۶ درصد افزایش می‌یابد.

موسوی با بیان اینکه در ارتباط با حفاظت از محیط زیست در مخاصمات مسلحانه می‌توان به قواعد و مقررات آن از سه منظر توجه کرد، گفت: حقوق بین‌الملل و حفاظت عام از محیط زیست در مخاصمات مسلحانه، حقوق بین‌الملل بشر و حفاظت از محیط زیست در مخاصمات مسلحانه و حقوق بین‌الملل بشردوستانه و حفاظت از محیط زیست، این قواعد و مقررات را تشکیل می‌دهند البته باید توجه کرد که حقوق بشر و حقوق بشر دوستانه باهم تفاوت دارند چراکه حقوق بشردوستانه مربوط به زمان جنگ ولی حقوق بشر یک حقوق عام است.

حقوق بین‌الملل و حفاظت عام از محیط زیست

وی درباره حقوق بین‌الملل و حفاظت عام از محیط زیست اظهارکرد: گزارش سال ۲۰۰۹ برنامه محیط زیست سازمان ملل متحد (UNEP) که تحت عنوان «حفاظت از محیط زیست در زمان مخاصمات مسلحانه با شرح و تحلیل حقوق بین‌الملل» منتشر شد، فهرست گسترده‌ای از مقررات عرفی و معاهده‌ای زیست‌محیطی قابل اعمال در مخاصمات مسلحانه را ارائه داد. این حقوق در بین دولت‌های متخاصم باید اجرا شود و حتی ممکن است به دولت‌های بی‌طرف به شکلی مربوط شود.

این عضو شورای راهبردی مرکز امور بین الملل و کنوانسیون های سازمان حفاظت محیط زیست افزود: ماری جاکپسون - اولین مخبر ویژه کمیسیون حقوق بین‌الملل- در خصوص حفاظت از محیط زیست در ارتباط با مخاصمات مسلحانه در گزارش اول خود در سال ۲۰۱۴ به احصای اصول و مفاهیم اساسی حقوق بین‌الملل محیط زیست که در مخاصمات مسلحانه باید مورد توجه باشد، پرداخت و با استناد به آرای مراجع بین‌المللی به این نتیجه رسیده است که مفاهیم و اصولی نظیر توسعه پایدار، پیشگیری، احتیاط، پرداخت توسط آلوده کننده و مراقبت مقتضی، جانمایه مقررات حقوق بین‌الملل محیط زیست است که باید در مخاصمات مسلحانه نیز مدنظر قرار گیرد.

وی اضافه کرد:جاکپسون در گزارش دوم خود اشاره می‌کند که تا سال ۱۹۷۶ در اسناد بین‌المللی به این مهم توجه نمی‌شد. تنها در این زمان بود که تصویب کنوانسیون مربوط به تکنیک‌های تغییر محیط زیست (ENMOP) و بعد از آن تصویب پروتکل الحاقی اول به کنوانسیون‌های ژنو ۱۹۴۹، در سال ۱۹۷۷ نظام معاهداتی حقوق بشردوستانه به نوعی این مفاهیم و اصول زیست محیطی را مدنظر قرار داد.

موسوی افزود: حاصل همه این مطالعات در اصل ۱۵ پیش‌نویس سال ۲۰۱۹ کمیسیون حقوق بشر در خصوص آثار مخاصمات مسلحانه بر محیط زیست تحت عنوان «ملاحظات زیست محیطی» بروز یافته است. این ملاحظات باید هنگام اعمال اصل تناسب و قواعد مربوط به ضرورت نظامی مدنظر قرار گیرند.